Informacijos mainų grėsmės

Informacijos mainai tarp asociacijos dalyvių bendru atveju laikomi galinčiais pagerinti konkurencinę aplinką ir todėl nebūtinai ribos konkurenciją. Tačiau tam tikros informacijos mainai gali reikšmingai apriboti konkurenciją, dirbtinai padidinant ūkio subjektų tarpusavio sąveiką ir elgesio priklausomumą, sumažinant arba panaikinant netikrumą apie nagrinėjamų rinkų veikimą, sumažinant paskatas intensyviai konkuruoti bei padidinant įėjimo į rinką kliūtis. Tai, ar keitimasis tam tikra informacija sukels grėsmę ir (ar) apribos konkurenciją rinkoje, iš esmės priklausys nuo rinkos ir informacijos savybių bei mainų pobūdžio.

RINKOS SAVYBĖS ›

INFORMACIJOS SAVYBĖS ›

MAINŲ POBŪDIS ›

Rinkos savybės

Koncentracija

Kuo labiau koncentruota rinka, tuo didesnė rizika, kad informacijos mainai joje prieštaraus Konkurencijos įstatymo reikalavimams. Koncentruotose rinkose keitimasis informacija padidina rinkų skaidrumą, dėl ko sumažėja paskatos veikti konkurencingai ir padidėja patekimo į rinkas kliūtys.

Įėjimo į rinką kliūtys

Informacijos mainai gali sumažinti naujų rinkos dalyvių galimybes įsitvirtinti rinkoje, nes informacija nesikeičiantys ūkio subjektai neturi galimybės pasinaudoti asociacijoje skleidžiama jautria informacija. Rinkose, kur įėjimo į rinką kliūtys jau yra didelės, tai gali turėti itin stiprų rinkos uždarymo poveikį.

Infomacijos savybės

Jautrumas

Dalinimasis itin jautria informacija, kuri gali tiesiogiai ar netiesiogiai paveikti konkurentų ateities strategiją, yra vengtinas. Tiesa, kiekvienas atvejis skirtingas, t. y. vienose rinkose tam tikro pobūdžio informacija bus laikoma jautria, o kitose ta pati informacija gali neturėti tokios reikšmės. Kiekviena asociacija turėtų sąžiningai įsivertinti, kokia informacija yra jautri konkrečiame sektoriuje, ir vengti diskusijų apie ją. Su kainodara (ypač ateities) susijusi informacija dažniausiai būna labai jautri, todėl tokios informacijos mainai gali reikšmingai apriboti konkurenciją.

Naujumas

Atsakymas į klausimą, kokią informaciją laikyti nauja, o kokią – istorine, priklausys nuo rinkos specifikos. Kuo dažnesni pirkimai, pardavimai ar sutarčių sudarymai Jūsų rinkoje, tuo su jais susiję duomenys greičiau „pasensta“ ir tampa mažiau jautrūs. Pavyzdžiui, jeigu nauji sandoriai Jūsų rinkoje sudaromi kas savaitę, keleto savaičių senumo informacija, tikėtina, bus nebe tokia aktuali, todėl dalinimasis ja, tikėtina, nesudarys grėsmės konkurencijai. Tuo tarpu jeigu Jūsų rinkoje vyrauja ilgalaikės sutartys, priklausomai nuo tokių sutarčių galiojimo trukmės, net ir kelerių metų senumo duomenys vis dar gali būti aktualūs ir jautrūs, todėl dalinimasis jais būtų vengtinas. Bendru atveju, kuo naujesne informacija keičiamasi, tuo didesnė rizika, kad gali būti pažeistas Konkurencijos įstatymas.

Detalumas

Kuo detalesnė informacija, tuo svarbesnė jos apsauga ir neprieinamumas konkurentams. Pažeidimo rizika sumažėtų, jeigu būtų dalinamasi apibendrinta rinkos informacija, pagal kurią neįmanoma identifikuoti nei vieno ūkio subjekto duomenų atskirai, taip pat kai tokia informacija surenkama anonimiškai. Keitimasis su kainomis ar kainodara nesusijusia informacija, tokia kaip rinkos tyrimų rezultatai, apžvalgos ir pan., tikėtina, neslopins ūkio subjektų komercinio ir konkurencinio savarankiškumo ir todėl neturės reikšmingo konkurenciją ribojančio poveikio. Informacija apie pagamintos produkcijos kiekius ir (ar) pardavimus taip pat neturėtų pakenkti konkurencijai, bet tik tuo atveju, kai informacija nėra individualizuota.

‹ ATGAL

Mainų pobūdis

Dažnumas

Kuo asociacijos nariai dažniau keičiasi informacija (atsižvelgiant į konkrečios rinkos specifiką, žr. punktą „Naujumas“), tuo didesnė tikimybė, kad tokiais veiksmais gali būti ribojama konkurencija.

Vieši arba vidiniai

Būtina įvertinti, ar informacija, kuria keičiasi asociacijos nariai, yra vieša ir gali būti tokiu pat mastu prieinama kitiems rinkos dalyviams ar vartotojams. Jei informacija keičiamasi tik tarp asociacijos narių ir ji nėra prieinama kitiems rinkos dalyviams, ūkio subjektai, veikiantys rinkoje, tačiau nedalyvaujantys keičiantis informacija, patenka į nepalankią padėtį, ir tokiu būdu gali būti nepagrįstai didinamos įėjimo į rinką kliūtys. Vien tai, kad informacijos mainai skelbiami viešai, savaime nepanaikina jų galimo antikonkurencinio pobūdžio. Svarbu įvertinti tokios informacijos jautrumą ir jos naudą vartotojams.

Tiesioginiai arba per tarpininką

Informacijos mainai tiek vienu, tiek kitu būdu gali pažeisti Konkurencijos įstatymą, o vertinimas priklausys nuo to, koks yra informacijos jautrumas bei detalumas. Keitimasis informacija per tarpininką gali sumažinti Konkurencijos įstatymo pažeidimo riziką tuo atveju, kai skelbiama apibendrinta informacija.

Daugiau informacijos, kaip asociacijų nariams išvengti Konkurencijos įstatymo pažeidimo rizikos, rasite čia